

PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

EESTI KALANDUSE STRATEEGIA 2014-2020 ETTEVALMISTAV EKSPERTKOMISJON

PROTOKOLL

Tallinn

16. oktoober 2012 nr 7.2-24/8

Algus kell 13.00, lõpp kell 16.00

Juhatas: Toomas Kevvai
Protokollis: Eduard Koitmaa

Võtsid osa: Toomas Kevvai, Hannes Ulmas, Madis Reinup, Priit Saksing, Valdur Noormägi, Toomas Tamme, Ants Kikas, Karel Lember, Mart Undrest, Kalle Liebert, Ain Soome, Urmas Pirk, Arne Taggo, Tiiu Kupp.

Puudusid.: Ain Järvalt, Maret Merisaar, Juhani Papp, Toomas Saat, Eedi Sepp, Ivar Sikk, Endrik Tõnsberg, Ahto Järvik, Kersti Kõiv, Henry Ots.

Kutsutud: Põllumajandusministeerium – Eduard Koitmaa, Eve Külmallik, Maarja Purik, Merje Frey, Kristi Ilves, Reili Kivilo, Lya Mägi;
PRIA – Piret Ilves;
Eesti Kala- ja Vähikasvatajate Liit – Martin Liiv, Riina Kalda;
Eesti Vesiviljelejate Liit – Priit Lulla;
Eesti Kalaliit – Toomas Kõuhkna;
Tallinna Ülikool Eesti Tuleviku-uuringute Instituut – Jüri Sakkeus.

Päevakord:

1. Eesti vesiviljeluse SWOT analüüs
2. Sektori ja kalanduse administratsiooni SWOT analüüs

Sissejuhatus

Toomas Kevvai selgitas sissejuhatuses koosoleku eesmärgi, milleks oli Kalanduse Strateegia 2014-2020 jaoks vesiviljeluse SWOT analüüsi koostamine. Koosolekul valmiv SWOT analüüs saab kajastatud Kalanduse Strateegilises dokumendis eraldi peatüki raames ning SWOT analüüsi tulemuste põhjal töötatakse välja koostöös

sektoriga vesiviljeluse arenguvajadused ja leitakse instrumendid, mille abil need praktikas ellu viiakse.

1. Eesti vesiviljeluse SWOT analüüs

T. Kevvai teavitas, et vesiviljelus nagu ka teised majandusharud peavad olema jätkusuutlikud. Vesiviljelusmeetme väga selge eesmärk on siseturuvajaduse ulatuses kalakasvanduste arendamine. Siinkohal on silmas peetud, et investeeritaks sellises mahus, et kogu vesiviljelusetoodang oleks 2500 tonni. Vaadates hetkel heakskiidetud projektide tootmiskahte, siis on see 3000 tonni. Perioodil 2007-2013 on toimunud kaks toetusvoor. Arvestades asjaolu, et mõned projektid on esitanud vaide, siis nende heakskiidu saamisel oleks, tootmiskahte arvestades, kogutoodang umbes 3500 tonni. Kindlasti ei ole kõik kasvandused sellises seisus, et toodangut anda aga vaadates projektivõimsusi, siis ollakse eesmärgile üsna lähedal.

Jüri Sakkeus teavitas, et koostöös Eesti Maaülikooli Kalakasvatuse osakonnaga on tehtud ettepanek Eesti kalakasvatuse strateegia koostamiseks, mis peaks esialgsete hinnangute kohaselt valmima 2013. aasta suveks, kus kogu projekti raames viiakse läbi meeskonna tööd, kaasates erinevaid huvigruppe. Põllumajandusministeeriumis 16.10.2012 ekspertide hinnangute alusel valmiv SWOT analüüs ja hiljem strateegia töö käigus valmiv SWOT analüüs võivad erineda, kuna tegemist võib olla kahe vastandliku tegevusega. Tegemist on siiski teineteist toetavate tegevustega ning ekspertide hinnangute alusel valminud SWOT on hea sisend Eesti kalakasvatuse strateegia töösse, mis annab väga hea ülevaate, kuidas sektor ise vesiviljeluse olukorda näeb.

Kohtumise käigus valminud SWOT analüüsid tekitasid küsimuse, et miks olla äris, kui kõrge ohuna nähakse seda, kas suudetakse olla jätkusuutlik. Samas selgitas J. Sakkeus, et mitmed väljatoodud punktid esinevad reeglina ka teiste valdkondade SWOT analüüsid (ebakindel tulevik ja ärikeskkond, käibevahendite nappus jne). Jätkusuutlikust silmas pidades on kalanduses kindlad tegurid, mis seda mõjutavad. Strateegia töö üks oluline väljund saab olema erinevate strateegiliste valikute analüüs. SWOT analüüs peab välja tooma selle, millistes tegevustes on meil eelised olemas, millistele tegevustele on mõistlik keskenduda, selleks et maandada riske. Kuidas on tehtud investeeringuid ja kas arendatakse neid kalaliike ja tegevusi, kus Eestil on konkurentsi eelis, mis annaks põhjuse olla edukas või mitte.

Koosolekul moodustati kaks töörühma, kes kõik andsid oma panuse vesiviljeluse SWOT analüüsi koostamisele. Töörühmade juhid jagunesid järgmiselt: Priit Lulla juhtis I töögruppi ja Riina Kalda juhtis II töögruppi.

Arutelu

Töögruppide arutelude tulemusena valmisid järgmised SWOT analüüsid:

Vesiviljeluse SWOT analüüs I töögrupp (Priit Lulla juhtimisel)

Tugevused:

- 1) Kõrge tehnoloogiline tase;
- 2) Veeressursi ja ruumi piisavus (sh soojuselektrijaama jahutusveed);
- 3) Avalikus ruumis on huvi kõrge.

Nõrkused:

- 1) Veterinaarteenuse puudumine;
- 2) Oskuslike spetsialistide puudumine;
- 3) Mahukad käibevahendid (omavahendid);
- 4) Madal konkurentsivõime Eesti ja Euroopa turgudel;
- 5) Väga palju alustajaid;
- 6) Väike toodangu maht.

Ohud:

- 1) Keskkonnapoliitika ebapädevus;
- 2) Tootmiskulude kasv (energia hinna tõus);
- 3) Uute tehnoloogiate tasuvuse küsitavus;
- 4) Riskide maandamise puudumine (elektri katkestused, kliima);

Võimalused:

- 1) Toodangu kiire kasv läbi uute tehnoloogiate;
- 2) Koduturu eeliste parem ära kasutamine (värske toodangu pakkumine);
- 3) Teadlikkuse kasv.

Vesiviljeluse SWOT analüüs II töögrupp (Riina Kalda juhtimisel)

Tugevused:

- 1) Vee ja maaressursi olemasolu;
- 2) Bioloogiline ressurss aretustööks looduses;
- 3) Veeressurss soojuselektrijaamades;
- 4) Traditsioonid ja järjepidevus;
- 5) Nõudlus tööstuse poolt toormaterjalile;
- 6) Huviliste rohkus.

Nõrkused:

- 1) Selge strateegia puudumine;
- 2) Väikesed ja killustatud ettevõtted;
- 3) Sektori huvide killustatud esindamine;
- 4) Omavahendite vähesus;
- 5) Ebasoodne õigusruum;
- 6) Kindlustuse puudumine;
- 7) Ebasoodne kliima;
- 8) Kalakaubanduses moonutatud konkurents

Ohud:

- 1) Majanduslik jätkusuutmatus;
- 2) Ebakindlus tuleviku suhtes;
- 3) Fondidest toetuste taotlemine liiga kerge (alustada võivad ka need, kellel puudub reaalne ettekujutus valdkonnast);
- 4) Kala- ja vähihaiguste levik;
- 5) Keskkonna saastatus;
- 6) Kalaveterinaaria puudumine;
- 7) Siseturu väiksus.

Võimalused:

- 1) Uute liikide kasvatamine;
- 2) Ühistöö käivitamine;

- 3) Rahvusvaheline koostöö tõhustamine;
- 4) EKF toetused;
- 5) Elus- ja värske kala turustamine;
- 6) Rakendusteaduse arendamine.

Otsustati:

Ministeeriumi ametnikud koostavad arutatu põhjal esialgse summaarse vesiviljeluse SWOT analüüsi tööversiooniks ja seejärel saadetakse kooskõlastamiseks komisjoni liikmetele.

2. Sektori ja kalanduse administratsiooni SWOT analüüs

Merje Frey esitles sektori ja kalanduse administratsiooni SWOT analüüsi.

(allkirjastatud digitaalselt)
Toomas Kevvai
Komisjoni esimees

(allkirjastatud digitaalselt)
Eduard Koitmaa
Protokollija